

Závěrečná zpráva ze stipendijního pobytu

Informace o stipendijním pobytu

Cílová země: Mongolsko

Pobyt zahájen v akademickém roce: 2023/2024

Účastník: ☐ student ☒ pedagog

Druh pobytu: výzkumný/přednáškový pobyt

Délka pobytu: 28.4.2024 - 30.5.2024

Hostitelská instituce (název VŠ/instituce, fakulta, katedra/ústav): Mongolská státní univerzita

1. Před odjezdem

Jak jste se o stipendijní nabídku dozvěděl/a, a proč jste si vybral/a toto stipendium? Jaké formality bylo třeba zajistit před odjezdem? - např. víza, pojištění, doprava. Jak náročné bylo administrativní zařizování pobytu?

Do Mongolska na Mongolskou státní univerzitu jsem jezdil pravidelně jako student mongolistiky FF UK v letech 2007 (letní škola), 2009/2010 (roční pobyt), 2011 (letní škola), jako student doktorského studia FF UK a FF MU (každoročně 2012–2019) a jako zaměstnanec FF MU (2020 – cesta však byla hrazena z grantu GAČR) a po přestávce kvůli pandemii Covid-2019 opět na stipendijní pobyty MŠMT ČR v létě 2022, v červnu 2023 a nyní v květnu 2024.

Vzhledem k četným dřívějším pobytům v této zprávě neopakují informace technického rázu a upozorňuji jen na ty skutečnosti, které jsou nové.

Od 1. 1. 2023 platí mj. pro Českou republiku bezvízový vstup do Mongolska na dobu do 30 dní pro turistické cesty. Třebaže z oficiálního znění vyplývá, že na studijně-výzkumné pobyty i do doby trvání do 30 dní je vízum (vyřízené na základě vízového pozvání od zvoucí instituce) potřeba, kontaktní pracovník univerzity potvrdil, že smíme na dobu do 30 dní přijet do Mongolska bez víza. Také při pasové kontrole při vstupu do Mongolska (na letišti) nejsou cestující vstupující do země bez víza na účel pobytu dotazováni – je však potřeba uvést místo plánovaného pobytu. Narozdíl od roku 2022 už také při pobytech do 30 dní není v praxi vyžadována popříjezdová registrace a odregistrace na konci pobytu.

2. Průběh pobytu

Jakým aktivitám jste se na zahraničním pobytu věnoval/a? - např. výuka, studium, praxe, výzkum, přednášky. S jakými podmínkami jste se setkal/a na hostitelské instituci? - podpora ze strany hostitelské instituce, kvalita výuky, podmínky pro studium (studenti) jako výběr kurzů, náročnost studia, přístup pedagogů apod., spolupráce s kolegy a supervizorem (akademici, vědečtí pracovníci), zařízení a vybavení hostitelské instituce – knihovny, studovny, laboratoře, služby aj.

V souladu s plánem cesty se jednalo o výzkumnou cestu, která naplňovala jednak plán stipendijního pobytu mezivládních kulturních dohod a zároveň svým obsahem byla součástí řešení projektu „Changing Adaptive Strategies of Mobile Pastoralists in Mongolia“ GAČR (GM23-07108M).

Vzhledem k relativně krátkému trvání studijního pobytu v délce jednoho měsíce jsem po dohodě se spolupracující osobou na Mongolské státní univerzitě (prof. K.) zaměřil většinu pozornosti na terénní výzkum v cílovém regionu Mongolska.

Náplň cesty byly následující činnosti:

1.) Terénní výzkum orální historie a tradice především v sumu Bulgan, Bayan-Ölgii (přejezd z Ulaanbaataru do Bulganu 3.5., návrat do Ulaanbaataru 21.5. v noci. Náplň terénního výzkumu byla průběžná dokumentace historické orální tradice a orální historie Altajských Urianchajců, podobně jako v minulých letech se zaměřením na oblast sumu Bulgan v ajmagu Bayan-Ölgii. Během terénního výzkumu jsem provedl přibližně 20 delších nahrávaných rozhovorů, s některými informanty vedl průběžné nenahrávané rozhovory a prováděl zúčastněné etnografické pozorování, o němž jsem si vedl souvislé deníkové záznamy. Během terénního výzkumu jsem prošel domácnosti nacházející se na jařištích ve třech údolích přítoků řeky Bulgan (Dund Jargalant, Indert, Chachirt) a v soutěsce samotné řeky Bulgan. Vzhledem k ochraně osobních údajů informantů není možné blíže náplň terénního výzkumu popisovat.

2.) Konzultace projektového výzkumu na Mongolské státní univerzitě (především prof. K.) a s dalšími odborníky v Ulaanbaataru (s odborníky Mongolské zemědělské univerzity), rozhovory s informanty v Ulaanbaataru. Výsledkem setkání je mimo jiné několik pozvání na konference v Mongolsku během dalšího plánovaného pobytu, plán společných publikací a předběžný plán společné historické konference na Buddhistické univerzitě při klášteře Gandantegčelenin. Plánována je také moje přednáška na Mongolské státní univerzitě v září 2024.

3.) Průzkum a nákup nových odborných publikací. (Z časových důvodů se nekonal archivní výzkum (i přes týdenní pobyt v Ulaanbaataru ke konci cesty nebylo účelné archivní výzkum zahajovat kvůli státnímu svátku a následnému pracovnímu volnu a víkendů – zbývaly jen dva pracovní dny, čas byl využit zvláště pro rozhovory s informanty v Ulaanbaataru).

3. Stipendium

Jak byl váš pobyt financován? Pokrylo stipendium všechny vaše výdaje během pobytu? Využil/a jste kromě stipendia i jiné finanční zdroje? Jak bylo stipendium vypláceno?

V případě letenky jsem požádal o proplacení nákladů na letenku vnitrofaxem z Centra zahraniční spolupráce Masarykovy univerzity z prostředků určených na cestovní náklady k pobytům na základě mezivládních dohod. Veškeré ostatní náklady pobytu byly uhrazeny z projektu GAČR (GM23-07108M). Ze strany Mongolské státní univerzity pobyt nebyl žádným způsobem financován (vzhledem ke krátkému trvání pobytu jsem se na možnost vyzvednutí stipendia ze strany Mongolské státní univerzity neinformoval).

4. Doprava a ubytování

Jaký způsob dopravy do místa pobytu jste využil/a? Pomohla vám hostitelská univerzita se zajištěním ubytování?

Vzhledem k nutnosti rezervovat letenky na pozdní jarní a letní období již v zimních měsících kvůli nižším cenám (během letní turistické sezóny se ceny letenek výrazně zvedají) jsem zvolil v dané době nejlevnější nabízené letenky přímým letem společnosti MIAT z Frankfurtu do Ulaanbaataru a zpět. Od června do října 2024 byly zahájeny první přímé lety společnosti Eznis Airways. Výhodou letů společnosti MIAT je také relativně dostupná cena druhého zavazadla (80 EUR při letu z Evropy, 170 000 MNT při letu z Ulaanbaataru) – u letenek zakoupených prostřednictvím evropských prodejců letenek je možné doplatek zaplatit pouze přímo na letišti.

Mongolská státní univerzita nabízí nositelům stipendií na základě mezivládních kulturních dohod zdarma ubytování na kolejích pro zahraniční studenty. Vzhledem k tomu, že hlavní náplní mého pobytu byl terénní výzkum na venkově mimo Ulánbátar, mi ubytování v Ulánbátaru opět laskavě poskytla paní B., za což jí patří upřímné poděkování.

5. Hodnocení pobytu

Zhodnoťte celkový přínos pobytu pro vaše studium (studenti) nebo akademickou či výzkumnou činnost (akademici, vědečtí pracovníci)? Uskutečnil/a jste všechny aktivity dle vašeho studijního plánu nebo projektového či výzkumného záměru?

Návrat z terénního výzkumu proběhl o několik dní dříve, než bylo plánováno, a to kvůli kritické povodňové situaci na řece Bulgan, která hrozila dalším stoupáním. Přesto byla v průběhu výzkumného pobytu provedena celá řada nahrávaných výzkumných rozhovorů – průměrně jeden několikahodinový rozhovor denně doplněných etnografickým pozorováním a nenahrávanými průběžnými rozhovory.

6. Další komentáře

V případě, že máte veřejnou fotogalerii, blog apod., a máte zájem o sdílení, uveďte prosím odkaz.

Vzhledem k tomu, že jsem ve zprávě již neopakoval řadu praktických informací spojených s pobytem, jsem ochoten všem, kteří se připravují na svůj první studijní pobyt v Mongolsku, odpovídat na dotazy e-mailem: OndrejSrba@gmail.com.